

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาเฉพาะกรณีตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้แบบสอบถามจำนวน 500 ชุด โดยสุ่มแบบสอบถามจากประชาชนในตำบลขุนคอง ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ปรากฏว่าได้แบบสอบถามกลับมาจำนวน 420 ชุด ในการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ได้นำมาประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows สามารถนำมาแสดงผลวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและอธิบายผลจากตาราง ตามลำดับดังนี้

4.1. ผลการวิจัยจากแบบสอบถาม (Questionnaire) นำเสนอใน 4 หัวข้อ คือ

4.1.1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1.2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542

4.1.3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมชุมชน

4.1.4. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

4.1.5. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

4.2. ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ นำเสนอใน 2 หัวข้อ คือ

4.2.1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมชุมชน

4.2.2. การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบล

4.3. ผลการวิจัยจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

4.1. ผลการวิจัยจากแบบสอบถาม

4.1.1. ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ศึกษา

ตารางที่ 4 แสดงเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ชาย	220	52.4
หญิง	200	47.6
รวม	420	100

จากตารางที่ 4 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม เพศชายมีมากกว่าเพศหญิง โดยเพศชาย มีจำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 52.4 เพศหญิง มีจำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 47.6

ตารางที่ 5 แสดงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ (ปี)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
18-24	101	24.0
25-34	106	25.2
35-41	99	23.6
42-72	114	27.1
รวม	420	100

จากตารางที่ 5 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ช่วงอายุจะอยู่ที่ 42 - 72 ปี จำนวน 114 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.1 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 25 - 34 ปี จำนวน 106 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.2 และช่วงอายุ 18 - 24 ปี จำนวน 101 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.0 ส่วนช่วงอายุระหว่าง 25 - 34 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดซึ่งมี จำนวน 99 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.6

ตารางที่ 6 แสดงระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่เคยจบการศึกษาในระดับใดเลย	16	3.8
ป.1 – ป.6 (หรือเทียบเท่า)	194	46.2
ม.1 – ม.6 (หรือเทียบเท่า)	132	31.4
อนุปริญญา (หรือเทียบเท่า)	43	10.2
ปริญญาตรี	35	8.3
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
ไม่ระบุการศึกษา	-	-
รวม	420	100

จากตารางที่ 6 ประชากรที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ป.1 – ป.6 (หรือเทียบเท่า) มีจำนวนมากที่สุดคือ 194 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมาคือ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ม.1 – ม.6 (หรือเทียบเท่า) จำนวน 132 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.4 ผู้ที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญา (หรือเทียบเท่า) มีจำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.2 ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.3 และกลุ่มประชากรที่ไม่จบการศึกษาใดเลยมีจำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.8 ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยมาก ในขณะที่ไม่มีผู้จบการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี

ซึ่งชี้ให้เห็นว่าถึงแม้จะมีกลุ่มประชากรที่มีการศึกษาในระดับ ประถมศึกษา ป.1 – ป.6 มากที่สุด แต่กลุ่มประชากรเหล่านี้ยังให้ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของการเมืองระดับท้องถิ่นมากพอสมควร ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเองควรตระหนักในนโยบายการบริหารที่สอดคล้องกับกลุ่มคนส่วนใหญ่ที่ให้ความสนใจกิจกรรมของ องค์การบริหารส่วนตำบลอยู่เสมอ

ตารางที่ 7 แสดงอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพหลัก	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
นักเรียน นักศึกษา	63	15.0
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	34	8.1
เกษตรกร	57	13.5
ค้าขาย	64	15.2
รับจ้าง	165	39.3
แม่บ้าน	5	1.2
พนักงานบริษัท	15	3.6
ไม่มีอาชีพ	11	2.6
อื่นๆ	6	1.4
รวม	420	100

จากตารางที่ 7 จะพบว่า อาชีพที่กลุ่มประชากรทำมากที่สุดคือ อาชีพรับจ้างจำนวน 165 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.3 รองลงมาคืออาชีพค้าขาย จำนวน 64 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.2 อาชีพที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ อาชีพแม่บ้าน จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.2 และประชากรผู้ที่ยังไม่มีอาชีพ จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.6 มีข้อน่าสังเกตอยู่ว่าในกลุ่มอาชีพเกษตรมี จำนวนน้อยกว่าอาชีพรับจ้าง เพราะมีพื้นที่ทำการเกษตรน้อยลง เนื่องจากประชากรขายพื้นที่ทำการเกษตรแล้วเปลี่ยนอาชีพมาเป็นอาชีพรับจ้างแทน

ตารางที่ 8 แสดงรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายได้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 3,000 บาท	221	52.5
3,001 – 6,000 บาท	136	32.4
6,001 – 9,000 บาท	36	8.5
9,001 – 12,000 บาท	8	1.9
สูงกว่า 12,000 บาท	19	4.5
รวม	420	100

จากตารางที่ 8 พบว่าส่วนใหญ่ประชากรมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท จำนวน 221 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.5 เพราะเหตุผลที่ว่า ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทำให้ได้รับค่าตอบแทนที่น้อย รองลงมาคือ มีรายได้ตั้งแต่ 3,001-6,000 บาท จำนวน 136 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.4 และผู้มีรายได้สูงกว่า 12,000 บาท มีจำนวน 19 รายคิดเป็นร้อยละ 4.5

ตารางที่ 9 แสดงการดำรงตำแหน่งในหมู่บ้านของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่ง	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน	7	1.7
คณะกรรมการหมู่บ้าน	34	8.1
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน / สารวัตรกำนัน	10	2.4
ผู้ทรงคุณวุฒิ	9	2.1
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	16	3.8
ไม่มีตำแหน่งใดๆ	301	71.7
อื่นๆ	-	-
รวม	420	100

จากตารางที่ 9 พบว่า ประชากรที่ไม่มีตำแหน่งใดๆ ในหมู่บ้านมีเป็นจำนวนมากที่สุด คือจำนวน 301 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.7 คณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.1 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.8 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.4 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.1 ผู้ที่ดำรงตำแหน่งกำนันผู้ใหญ่บ้านมีจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.7

ตารางที่ 10 แสดงการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเภทกลุ่ม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.)	30	7.1
กลุ่มสมาชิกฌาปนกิจ	87	20.7
กลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเกษตร	55	13.1
ลูกเสือชาวบ้าน	4	1.0
กลุ่มแม่บ้าน	65	15.5
กลุ่มออมทรัพย์	24	5.7
กลุ่มเยาวชน	67	16.0
กลุ่มผู้สูงอายุ	10	2.4
อื่นๆ	8	1.9
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มใดๆ	70	16.7
รวม	420	100

จากตารางที่ 10 พบว่าประชากรส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสมาชิกฌาปนกิจ จำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.7 รองลงมาคือ ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มใด ๆ จำนวน 70 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.7 และกลุ่มเยาวชน จำนวน 67 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.0 กลุ่มลูกเสือชาวบ้านเป็นกลุ่มที่น้อยที่สุดมีจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.0

เป็นที่น่าสังเกตเห็นได้ว่า ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลขุนทอง ประชากรส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเข้าเป็นกลุ่มฌาปนกิจเพราะกลุ่มนี้มีความเกี่ยวข้องของการช่วยเหลือเมื่อสมาชิกได้รับความเดือดร้อน และเป็นกลุ่มที่รวมตัวกันอย่างเหนียวแน่น

4.1.2. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542

โดยใช้คำถาม 15 ข้อ โดยประมวลผลคำตอบดังนี้

1. ตอบถูก หมายถึง ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจคำถามเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างถูกต้อง
2. ตอบผิด หมายถึง ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจคำถามเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ถูกต้อง

เมื่อนำคำถามมาจัดช่วงคะแนน เพื่อแสดงถึงระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล จะจัดออกเป็น 3 ช่วงคะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนน 0 - 5	คะแนน แสดงการมีความรู้ความเข้าใจน้อย
ช่วงคะแนน 6 - 10	คะแนน แสดงการมีความรู้ความเข้าใจปานกลาง
ช่วงคะแนน 11 - 15	คะแนน แสดงการมีความรู้ความเข้าใจมาก

ผลการวิจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

ตารางที่ 11 แสดงผลการตอบคำถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

รายละเอียดคำถาม	ผลการตอบคำถาม		รวม
	ตอบถูก (ราย)	ตอบผิด (ราย)	
1. องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น	364 (85.7)	56 (3.3)	420 (100)
2. องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยการส่วนท้องถิ่น	347 (85.7)	73 (3.3)	420 (100)
3. สภาตำบลกับองค์การบริหารส่วนตำบลมีความแตกต่างกัน	195 (46.4)	225 (53.6)	420 (100)
4. สภาตำบลที่จะยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ใช้หลักเกณฑ์รายได้ในการพิจารณา	137 (32.6)	283 (67.4)	420 (100)
5. สภาตำบลที่จะยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ.2542 ใช้หลักเกณฑ์รายได้และประชากรในการพิจารณา	147 (35.0)	273 (65.0)	420 (100)
6. หัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ประธานกรรมการบริหาร อบต.	168 (40.0)	252 (60.0)	420 (100)

ตารางที่ 11 (ต่อ) แสดงผลการตอบคำถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

รายละเอียดคำถาม	ผลการตอบคำถาม		รวม
	ตอบถูก (ราย)	ตอบผิด (ราย)	
7. องค์การบริหารส่วนตำบล มีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน คือ สภา อบต. และคณะกรรมการบริหาร	170 (40.5)	250 (59.5)	420 (100)
8. สภาพองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ คือ ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล ร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่าย และควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร	230 (54.8)	190 (45.2)	420 (100)
9. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 กำหนดให้สมาชิก อบต. มาจาก 2 ทาง คือ สมาชิกโดยตำแหน่ง และสมาชิกจากการเลือกตั้ง	238 (56.7)	182 (43.3)	420 (100)
10. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 กำหนดให้มี อบต. หมู่บ้านละ 2 คน	391 (93.1)	29 (6.9)	420 (100)
11. สมาชิก อบต. มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี	371 (88.3)	49 (11.7)	420 (100)
12. องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถจัดเก็บรายได้เป็นของตนเองได้	168 (40.0)	252 (60.0)	420 (100)
13. องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำงบประมาณเพื่อดำเนินกิจกรรมของตนเองได้	180 (42.9)	240 (57.1)	420 (100)
14. องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถที่จะวางแผนและจัดทำโครงการพัฒนาในพื้นที่ของตนเองได้	313 (74.5)	107 (25.5)	420 (100)

ตารางที่ 11 (ต่อ) แสดงผลการตอบคำถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

รายละเอียดคำถาม	ผลการตอบคำถาม		รวม
	ตอบถูก (ราย)	ตอบผิด (ราย)	
15. องค์การบริหารส่วนตำบลมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง ได้แก่ พนักงานส่วนตำบล	251 (59.8)	169 (40.2)	420 (100)

จากตารางที่ 11 เป็นการตอบคำถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542 ซึ่งในแต่ละคำถามสามารถสรุปผลได้ดังนี้

- 1) ประชาชนส่วนใหญ่ทราบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีผู้ตอบถูก 364 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.7 และมีผู้ตอบผิด 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.3
- 2) ประชาชนส่วนใหญ่ทราบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย โดยมีผู้ตอบถูก 347 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.6 และมีผู้ตอบผิด 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.4
- 3) ประชาชนในท้องถิ่นเกินครึ่งไม่ทราบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีความแตกต่างกับสภาตำบล โดยมีผู้ตอบถูก 195 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.4 และผู้ตอบผิด 225 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.6

เป็นที่น่าสังเกตว่าประชาชนยังสับสนกับฐานะของหน่วยการปกครองทั้ง 2 รูปแบบ เพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยกฐานะมาจากสภาตำบลประชาชนเข้าใจว่ามีรูปแบบและลักษณะของการบริหารที่เหมือนกัน

- 4) ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าสภาตำบลที่จะยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ใช้หลักเกณฑ์ใดพิจารณา โดยมีผู้ตอบถูก 137 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.6 และมีผู้ตอบผิด 283 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.4 ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาคือ รายได้ของท้องถิ่น

- 5) ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่าสภาตำบลที่จะยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

จนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542 ใช้หลักเกณฑ์ใดพิจารณา โดยมีผู้ตอบถูก 147 ราย คิดเป็นร้อยละ 35 และมีผู้ตอบผิด 273 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.0

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542 เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาคือ รายได้และจำนวนประชากร ซึ่งแตกต่างจากพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ที่พิจารณาเพียงรายได้อย่างเดียว

6) ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าตำแหน่งของผู้นำในองค์การบริหารส่วนตำบล หรือหัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล คือประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีผู้ตอบถูก 168 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.0 มีผู้ตอบผิด 252 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.0

7) ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน คือ สภากองการบริหารส่วนตำบลกับคณะกรรมการบริหาร โดยมีผู้ตอบถูกเพียง 170 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.5 และมีผู้ตอบผิด 250 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.5

เป็นที่น่าสังเกตว่า ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่มาก

8) ประชาชนส่วนใหญ่ทราบว่าสภากองการบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ คือ ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล ร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่าย และควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร โดยมีผู้ตอบถูก 230 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.8 และมีผู้ตอบผิด 190 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.2

เพราะฉะนั้นสามารถสรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในองค์การบริหารส่วนตำบลคุณคงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ของสภากองการบริหารส่วนตำบล และยังเข้าใจอีกว่าสภากองการบริหารส่วนตำบลมีหน้าตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารแทนตน

9) ประชาชนส่วนใหญ่ทราบว่า ที่มาของตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจาก 2 ทางคือ สมาชิกโดยตำแหน่งและสมาชิกจากการเลือกตั้ง โดยมีผู้ตอบถูก 238 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.7 และมีผู้ตอบผิด 182 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.3 เหตุผลคือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเองจึงเข้าใจที่มาของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะการที่สภาตำบลยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกตัวแทนของตนเอง

10) ประชาชนส่วนใหญ่ทราบว่า จำนวนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีหมู่บ้านละ 2 คน โดยมีผู้ตอบถูก 391 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.1 และมีผู้ตอบผิด 29 ราย คิดเป็นร้อยละ

6.9 เป็นที่น่าสังเกตว่าประชาชนทราบเป็นอย่างดีว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในหมู่บ้านของตนเองมี 2 คน เพราะว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นคนในหมู่บ้านจึงเกิดการรู้จักและความใกล้ชิดติดกันกับประชาชน เพราะในสังคมชนบทประชาชนในหมู่บ้านหนึ่งๆจะรู้จักกันหมด

11) ประชาชนส่วนใหญ่ทราบว่า วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระคราวละ 4 ปี โดยมีผู้ตอบถูก 371 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.3 และมีผู้ตอบผิด 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.7

12) ประชาชนส่วนใหญ่เกินครึ่งยังไม่ทราบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดเก็บรายได้เป็นของตนเอง โดยมีผู้ตอบถูก 168 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.0 และมีผู้ตอบผิด 252 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.0

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าประชาชนยังขาดความรู้ในเรื่องการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหตุผลคือ องค์การบริหารส่วนตำบลพึ่งมีการยกฐานะจากสภาตำบลประชาชนอาจยังไม่เข้าใจในหลักการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

13) ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดทำงบประมาณเพื่อดำเนินกิจกรรมของตนเองได้ โดยมีผู้ตอบถูกเพียง 180 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.9 และมีผู้ตอบผิดถึง 240 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.1 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่ส่วนที่มีความรู้ความเข้าใจเป็นเพราะว่าประชาชนพวกนี้ดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงจึงเข้าร่วมในการจัดทำงบประมาณเพื่อดำเนินกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล

14) ประชาชนส่วนใหญ่ทราบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถที่จะวางแผนและจัดทำโครงการพัฒนาในพื้นที่ของตนเองได้ โดยมีผู้ตอบถูก 313 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.5 และมีผู้ตอบผิด 107 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.5

มีข้อสังเกตว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจอยู่มากพอสมควร เพราะเหตุผลที่ว่าทุกหมู่บ้านจะต้องจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านเพื่อเสนอให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลในจัดทำโครงการให้กับหมู่บ้าน ทำให้ประชาชนรับทราบถึงหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล อีกอย่างหนึ่งการพัฒนาเกิดขึ้นในพื้นที่และโครงการต่างๆ ที่เกิดขึ้นประชาชนรับทราบทั่วกันว่าเป็นผลงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

15) ประชาชนส่วนใหญ่ทราบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง โดยมีผู้ตอบถูกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเองได้แก่

พนักงานส่วนตำบล จำนวน 251 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.8 มีผู้ตอบคิดว่าปลัดอำเภอและพัฒนากร เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 169 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.2

ตารางที่ 12 แสดงระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
คะแนน 0-5 มีความรู้ความเข้าใจน้อย	79	18.8
คะแนน 6-10 มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง	210	50.0
คะแนน 11-15 มีความรู้ความเข้าใจมาก	131	31.2
รวม	420	100

ค่า mean = 8.7381

จากตารางที่ 12 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีช่วงคะแนน 6-10 คะแนน ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542 ในระดับปานกลาง และดูจากค่า Mean ของความรู้ความเข้าใจในภาพรวมมีค่า = 8.7381 ซึ่งอยู่ในช่วงคะแนน 6-10 ซึ่งเป็นช่วงคะแนนที่มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง

ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลในส่วนของความแตกต่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542 โครงสร้างการบริหารงานและจัดท่างบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

ทางออกที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล คือควรที่จะเผยแพร่ความรู้และสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับประชาชนอย่างถูกต้อง เพราะการที่การปกครองท้องถิ่นจะพัฒนาไปได้รวดเร็วก็ต้องทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความเข้าใจในเจตนารมณ์และการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างแท้จริง

4.1.3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมของชุมชน

การศึกษาดังกล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมชุมชน ใช้คำถาม 5 ข้อ และให้คำตอบดังนี้

-ทำกิจกรรมทุกครั้งที่มีโอกาส	ให้ค่าเท่ากับ 5
-ทำกิจกรรมบ่อยครั้ง	ให้ค่าเท่ากับ 4
-ทำกิจกรรมปานกลาง	ให้ค่าเท่ากับ 3
-ทำกิจกรรมบางครั้ง	ให้ค่าเท่ากับ 2
-ไม่เคยทำกิจกรรมเลย	ให้ค่าเท่ากับ 1

เมื่อนำคำถามมาจัดช่วงคะแนน เพื่อแสดงถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมชุมชนจะจัดออกเป็น 3 ช่วงคะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนน 5 - 11	คะแนน แสดงการร่วมกิจกรรมน้อย
ช่วงคะแนน 12 - 18	คะแนน แสดงการร่วมกิจกรรมปานกลาง
ช่วงคะแนน 19 - 25	คะแนน แสดงการร่วมกิจกรรมมาก

ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมชุมชน มีดังนี้

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมชุมชน

ข้อความ	ความคิดเห็น (ร้อยละ)					รวม
	ทุกครั้ง ที่มี โอกาส	บ่อย ครั้ง	ปาน กลาง	บาง ครั้ง	ไม่เคย เลย	
1. เข้าร่วมประชุมในหมู่บ้าน	164 (39.0)	68 (16.2)	56 (13.8)	82 (19.5)	50 (11.9)	420 (100)
2. แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ ประชุมหรือเสนอแนะเรื่องต่าง ๆ ในที่ประชุม	82 (19.5)	32 (7.6)	67 (16.0)	123 (29.3)	116 (27.5)	420 (100)
3. เข้าร่วมการจัดกิจกรรมพัฒนา หมู่บ้าน	127 (30.2)	130 (31.0)	49 (11.7)	67 (16.0)	47 (11.2)	420 (100)

ตารางที่ 13 (ต่อ) แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกรมีมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมชุมชน

ข้อความ	ความคิดเห็น (ร้อยละ)					รวม
	ทุกครั้ง ที่มี โอกาส	บ่อย ครั้ง	ปาน กลาง	บาง ครั้ง	ไม่เคย เลย	
4. เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญ งานประเพณี หรืองานที่หมู่บ้าน เป็นผู้จัด	143 (34.0)	129 (30.7)	63 (15.0)	66 (15.7)	19 (4.5)	420 (100)
5. เข้าร่วมงานในลักษณะที่เป็น งานส่วนบุคคล	183 (43.5)	139 (33.1)	51 (12.1)	33 (7.9)	14 (3.3)	420 (100)

จากตารางที่ 13 เป็นผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมชุมชน เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1) ประชาชนส่วนใหญ่จะเข้าร่วมประชุมในหมู่บ้านเมื่อมีการประชุมเกิดขึ้น โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมมาก (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) จำนวน 232 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.2 และมีประชาชนที่เข้าร่วมประชุมน้อย (บางครั้งและไม่เคยเข้าร่วมประชุม) จำนวน 132 คิดเป็นร้อยละ 31.4 ส่วนผู้ที่เข้าร่วมประชุมในระดับปานกลาง มีจำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.8

จึงสรุปได้ว่า โดยส่วนใหญ่ประชาชนจะให้ความร่วมมือในการประชุม เมื่อหมู่บ้านจัดการประชุมขึ้นทุกครั้ง

2) ประชาชนส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะเรื่องต่าง ๆ ในที่ประชุมน้อย (บางครั้งและไม่เคยเลย) มีจำนวน 239 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.8 และมีประชาชนที่แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะเรื่องต่างๆในที่ประชุมมาก (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) มีจำนวน 114 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.1 และมีผู้แสดงความคิดเห็นในระดับปานกลาง จำนวน 67 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.0 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนยังไม่กล้าแสดงออกซึ่งความคิดเห็นซึ่งในวัฒนธรรมของคนไทยชอบว่าตามคนอื่น ไม่มีความคิดเห็นเป็นของตนเอง ซึ่งจะมีเพียงประชาชนบางกลุ่มที่กล้าแสดงออกโดยประชาชนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะเป็นผู้นำในหมู่บ้านที่ประชาชนให้ความเคารพนับถือจึงมอบหน้าที่ในการตัดสินใจต่าง ๆ ให้ผู้นำ

3) ประชาชนส่วนใหญ่จะเข้าร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านมาก (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) มีจำนวน 257 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.2 และมีประชาชนที่ไม่เคยเข้าร่วมการพัฒนาหมู่บ้าน

บ้าน จำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.2 และมีผู้ร่วมพัฒนาหมู่บ้านในระดับปานกลาง (บางครั้ง และปานกลาง) จำนวน 116 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.7 ทั้งนี้เพราะว่ากิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน เป็นกิจกรรมที่ทุกคนในหมู่บ้านต่างถือว่าเป็นกิจกรรมของส่วนรวมต้องให้ความร่วมมือ หากใคร ไม่เคยเข้าร่วมเลยก็就会被ตำหนิจากส่วนรวม

4) ประชาชนส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญ งานประเพณี หรืองานที่หมู่บ้าน เป็นผู้จัด (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) มีจำนวน 272 ราย คิดเป็นร้อยละ 64.7 มีประชาชนผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเลยเพียง 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.5 และมีผู้ร่วมกิจกรรมดังกล่าวในระดับปานกลาง (บางครั้งและปานกลาง) จำนวน 129 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.7 เพราะว่างานในหมู่บ้านถือว่าเป็นงานส่วนรวม เป็นงานที่ทุกคนในหมู่บ้านเป็นเจ้าของ การออกมาช่วยเหลือเข้าร่วม เป็นสิ่งที่ประชาชนทำกันโดยตลอดในสังคมชนบท นั่นคือการแสดงออกซึ่งความสามัคคี

5) ประชาชนส่วนใหญ่เข้าร่วมงานในลักษณะที่เป็นงานส่วนบุคคล (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) จำนวน 322 ราย คิดเป็นร้อยละ 76.6 ประชาชนผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมงานในลักษณะนี้เลยเพียง 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.3 และมีผู้ร่วมกิจกรรมดังกล่าวในระดับปานกลาง (บางครั้งและปานกลาง) จำนวน 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.0 สามารถสรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรม และเข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะนี้อยู่เสมอเป็นสิ่งที่ไม่ต้องบอก ประชาชนก็จะเข้าร่วมกิจกรรมโดยอัตโนมัติ

ตารางที่ 14 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมชุมชน

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมชุมชน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
คะแนน 5-11 เข้าร่วมกิจกรรมน้อยใจ	61	14.5
คะแนน 12-18 เข้าร่วมกิจกรรมปานกลาง	175	41.9
คะแนน 19-25 เข้าร่วมกิจกรรมมาก	183	43.6
รวม	420	100

จากตารางที่ 14 ประชาชนส่วนใหญ่มีช่วงคะแนน 19-25 ซึ่งหมายถึงว่า ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนมากพอสมควร เพราะเหตุผลที่ว่า กิจกรรมในชุมชนเป็นการสร้างความสามัคคี เป็นการร่วมมือกัน ในชุมชนจึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของชุมชนมากเป็นที่น่าสนใจว่า การที่ประชาชนทำกิจกรรมเพื่อชุมชนเป็นการสร้างและพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง ในสังคมชนบทการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนเป็นสิ่งที่ปลูกฝังมาตั้งแต่อดีต อาจ

กล่าวได้ว่าเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นที่คงความเข้มแข็งเพราะว่าคนในชนบทมีความสัมพันธ์และผูกพันกันมากจึงเกิดการรวมตัวกันเพื่อกิจกรรมส่วนรวม

จึงสรุปได้ว่า การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนหรือหมู่บ้านของประชาชนมีมากพอสมควรซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบลักษณะที่เกิดขึ้นจริงภายใต้สังคมชนบทเมื่อชุมชนมีความเข้มแข็งแล้วสามารถที่ต่อรองกับองค์การบริหารส่วนตำบล และนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

4.1.4. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลขุนดง

การศึกษาถึงปฏิสัมพันธ์ของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ใช้คำถาม 7 ข้อ

ผลการวิจัยปฏิสัมพันธ์ของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

ตารางที่ 15 แสดงการทราบที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล

คำถาม	จำนวน	ร้อยละ
ทราบที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล	(ราย)	
ทราบ	368	87.5
ไม่ทราบ	52	12.4
รวม	420	100

จากตารางที่ 15 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ทราบที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีผู้ตอบว่าทราบ 368 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.5 มีผู้ตอบว่าไม่ทราบ 52 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.4 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบล และใกล้เคียงกับหมู่บ้านของตน

ตารางที่ 16 แสดงการร้องเรียนปัญหาเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

คำถาม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เคยไปร้องเรียนถึงปัญหาความเดือดร้อนในท้องถิ่นให้องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขโดยผ่านทางสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของหมู่บ้าน		
เคยไปร้องเรียน	63	15.0
ไม่เคยไปร้องเรียน	335	84.5
รวม	420	100

จากตารางที่ 16 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคยไปร้องเรียนถึงปัญหาความเดือดร้อนเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขโดยผ่านทางสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวน 335 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.5 และมีประชาชนที่เคยไปร้องเรียนเพียง 63 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.0

ตารางที่ 17 แสดงการตรวจสอบความเดือดร้อนของประชาชน

คำถาม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เคยมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของ อบต.มาสอบถามข้อมูลความเดือดร้อนของประชาชนในหมู่บ้านของท่านหรือไม่		
มี	166	39.5
ไม่เคยมี	254	62.4
รวม	420	100

จากตารางที่ 17 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เกินครึ่งตอบว่า ไม่เคยมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมาสอบถามข้อมูลความเดือดร้อน จำนวน 254 คิดเป็นร้อยละ 62.4 และประชาชนที่ตอบว่า มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมาสอบถามข้อมูลความเดือดร้อนจำนวน 166 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.5

ตารางที่ 18 แสดงการมาติดต่องานของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

คำถาม เคยมาติดต่องานที่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เคย	158	37.5
ไม่เคย	262	62.4
รวม	420	100

จากตารางที่ 18 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคยไปติดต่องานที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวน 262 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.4 และมีประชาชนที่เคยไปติดต่องานที่องค์การบริหารส่วนตำบลเพียง 158 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.5

ตารางที่ 19 แสดงการชี้แจงการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

คำถาม เคยได้รับข่าวสารชี้แจงการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือไม่	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เคย	235	56.0
ไม่เคย	185	44.0
รวม	420	100

จากตารางที่ 19 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารชี้แจงการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวน 235 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.0 และมีผู้ที่ไม่เคยได้รับข่าวสารชี้แจงการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 185 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.0 แสดงว่าองค์การบริหารส่วนตำบล มีการชี้แจงการทำงานแต่มีประชาชนบางส่วนไม่ทราบอาจเป็นเพราะว่าประชาชนเหล่านี้ไม่สนใจข่าวสารการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 20 .แสดงการได้รับความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบล

คำถาม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ท่านเคยได้รับความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อเกิดเหตุสาธารณภัย เช่น พายุ โรคระบาดศัตรูพืช น้ำท่วม		
เคย	195	46.4
ไม่เคย	225	53.6
รวม	420	100

จากตารางที่ 20 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อเกิดเหตุสาธารณภัย จำนวน 225 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.6 และมีประชาชนที่เคยได้รับความช่วยเหลือจำนวน 195 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.4

ตารางที่ 21 แสดงการรับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบล

คำถาม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เคยรับบริการที่องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ดำเนินการ เช่น พ่นยากำจัดยุง ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า แจก สารเคมีคลุมเมล็ดพันธุ์ข้าว ฯลฯ		
เคย	302	71.9
ไม่เคย	118	28.1
รวม	420	100

จากตารางที่ 21 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เคยได้รับบริการที่องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ดำเนินการมีจำนวน 302 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.9 และมีประชาชนที่ไม่เคยได้รับบริการเพียง 118 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.1

จึงสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีบริการแก่ประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างดี ซึ่งตรงนี้เป็นหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลพึงตระหนักเพราะว่าเป็นสิ่งที่ต้องจัดให้บริการให้ประชาชนได้รับความสะดวกสบายจึงถือว่าการปกครองท้องถิ่นที่บริการคนท้องถิ่นอย่างแท้จริง

4.1.5 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคง

ใช้คำถาม 17 ข้อ ในการให้ค่าคำตอบนั้น ไม่ว่าจะเป็คำถามการมีส่วนร่วมในเชิงบวก หรือเชิงลบถือเป็นคำถามที่ให้ค่าคำตอบดังนี้

- ทำกิจกรรมทุกครั้งที่มีโอกาส ให้ค่าเท่ากับ 5
- ทำกิจกรรมบ่อยครั้ง ให้ค่าเท่ากับ 4
- ทำกิจกรรมปานกลาง ให้ค่าเท่ากับ 3
- ทำกิจกรรมบางครั้ง ให้ค่าเท่ากับ 2
- ไม่เคยทำกิจกรรมเลย ให้ค่าเท่ากับ 1

เมื่อนำคำถามมาจัดช่วงคะแนน เพื่อแสดงถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล จะจัดออกเป็น 3 ช่วงคะแนน ดังนี้

- ช่วงคะแนน 17 - 28 คะแนน แสดงการมีส่วนร่วมน้อย
- ช่วงคะแนน 29 - 57 คะแนน แสดงการมีส่วนร่วมปานกลาง
- ช่วงคะแนน 58 - 85 คะแนน แสดงการมีส่วนร่วมมาก

ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคง

ข้อความ	ความคิดเห็น (ร้อยละ)					รวม
	ทุกครั้ง ที่มี โอกาส	บ่อย ครั้ง	ปาน กลาง	บาง ครั้ง	ไม่เคย เลย	
1. ติดตามข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบล	46 (18.1)	54 (12.9)	72 (17.1)	162 (38.5)	56 (13.3)	420 (100)
2. สนทนาแลกเปลี่ยน วิพากษ์ วิจารณ์นโยบายการบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับ ผู้อื่น	46 (11.0)	27 (6.4)	71 (16.9)	141 (33.6)	135 (32.1)	420 (100)

ตารางที่ 22 (ต่อ) แสดงจำนวนและค่าร้อยละของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับ
องค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง

ข้อความ	ความคิดเห็น (ร้อยละ)					รวม
	ทุกครั้ง ที่มี โอกาส	บ่อย ครั้ง	ปาน กลาง	บาง ครั้ง	ไม่เคย เลย	
3. ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขปัญหาของชุมชน	36 (8.5)	46 (11.0)	28 (6.7)	119 (28.3)	191 (55.5)	420 (100)
4. ร่วมกำหนดแผนงานโครงการหรือกิจกรรม เช่นการพัฒนาด้านต่าง ๆ การจัดหาสาธารณูปโภคต่างๆ ที่ควรจัดทำในตำบล	43 (10.2)	51 (12.1)	23 (5.5)	111 (26.4)	192 (45.7)	420 (100)
5. ร่วมดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล	72 (17.1)	38 (9.0)	29 (6.9)	136 (32.4)	145 (34.5)	420 (100)
6. เป็นผู้ประสานงานรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชนเพื่อเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบล	35 (8.3)	42 (10.0)	29 (6.9)	99 (23.5)	215 (51.2)	420 (100)
7. ให้ความร่วมมือต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	69 (16.4)	83 (19.8)	32 (7.6)	174 (41.4)	62 (14.8)	420 (100)
8. ประสานการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น การกระจายข่าวต่างๆ สู่คนในชุมชน	95 (22.5)	36 (8.6)	39 (9.3)	115 (27.4)	135 (32.1)	420 (100)
9. ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น การติดตามความก้าวหน้าของโครงการ	46 (11.0)	49 (11.7)	46 (11.0)	107 (25.5)	172 (41.0)	420 (100)
10. เข้ารับการอบรมเรื่องทั่วไปที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัด	34 (8.1)	31 (7.4)	42 (10.0)	135 (32.1)	178 (42.4)	420 (100)

ตารางที่ 22 (ต่อ) แสดงจำนวนและค่าร้อยละของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับ
องค์การบริหารส่วนตำบลขุนกง

ข้อความ	ความคิดเห็น (ร้อยละ)					รวม
	ทุกครั้ง ที่มี โอกาส	บ่อย ครั้ง	ปาน กลาง	บาง ครั้ง	ไม่เคย เลย	
11. เข้าร่วมงานหรือกิจกรรมที่ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น	57 (13.5)	50 (11.9)	36 (8.6)	186 (44.3)	91 (21.7)	420 (100)
12. ร่วมฟังการประชุมของสภา องค์การบริหารส่วนตำบล	44 (10.5)	36 (8.6)	30 (7.1)	77 (18.3)	233 (55.5)	420 (100)
13. มาติดต่อราชการกับองค์การ บริหารส่วนตำบล เช่น การเสีย ภาษี การขออนุญาตก่อสร้างบ้าน ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ	45 (10.7)	58 (13.8)	17 (4.0)	85 (20.2)	215 (51.2)	420 (100)
14. เคยไปเลือกตั้งสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล	174 (41.4)	62 (14.8)	33 (7.9)	53 (12.6)	98 (23.3)	420 (100)
15. เคยร้องเรียนปัญหาต่าง ๆ ทั้ง เรื่องส่วนตัวและเรื่องส่วนรวมที่ ได้รับความเดือดร้อนจากการทำ งานขององค์การบริหารส่วนตำบล	18 (4.3)	16 (3.8)	23 (5.5)	78 (18.5)	285 (67.9)	420 (100)
16. เคยรวมกลุ่มประท้วงองค์การ บริหารส่วนตำบลในกรณี ที่บริหารงานไม่ดี	11 (2.6)	2 (0.5)	30 (7.1)	51 (12.1)	326 (77.5)	420 (100)
17. เคยรวมกลุ่มเรียกร้องเพื่อขอ โครงการ หรืองบประมาณ	18 (4.3)	12 (2.9)	17 (4.0)	62 (14.8)	311 (74.0)	420 (100)

จากตารางที่ 22 เป็นผลการวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์
การบริหารส่วนตำบลขุนกง เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1) ประชาชนส่วนใหญ่มีการติดตามข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนกงใน
ระดับต่ำ (บางครั้งและไม่เคยไปเลย) จำนวน 218 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.8 ผู้ที่ติดตามข่าวสาร

ขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับปานกลาง มีจำนวน 72 คิดเป็นร้อยละ 17.1 และผู้ที่ติดตามข่าวสารในระดับสูง(ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) มีจำนวน 130 ราย คิดเป็นร้อยละ 31

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการติดตามข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง อยู่ในระดับที่ต่ำ

2) ประชาชนส่วนใหญ่สนทนา แลกเปลี่ยน วิพากษ์ วิจารณ์ นโยบายการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองกับผู้อื่นในระดับต่ำ(บางครั้งและไม่เคยเลย) จำนวน 276 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.7 ประชาชนที่ทำกิจกรรมนี้ในระดับปานกลางมีจำนวน 71 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.9 และประชาชนผู้ทำกิจกรรมนี้ในระดับสูง (บ่อยครั้งและทุกครั้งที่มีโอกาส) จำนวน 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.4

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ในกิจกรรมการร่วมสนทนา แลกเปลี่ยน วิพากษ์ วิจารณ์ นโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองประชาชนประมาณครึ่งหนึ่งทำกิจกรรมนี้ในระดับต่ำ

3) ประชาชนร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองแก้ไขปัญหาของชุมชน ในระดับต่ำ(บางครั้งและไม่เคยเลย) จำนวน 310 คิดเป็นร้อยละ 55.5 ประชาชนผู้ทำกิจกรรมนี้ในระดับปานกลางมีจำนวน 28 คิดเป็นร้อยละ 6.7 และประชาชนผู้ทำกิจกรรมนี้ในระดับสูง (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) มีจำนวน 82 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.5

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมทำกิจกรรมนี้กับองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองในระดับต่ำ

4) ประชาชนร่วมกำหนดแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม เช่น การพัฒนาด้านต่างๆ การจัดหาสาธารณูปโภคต่างๆ ที่ควรจัดทำในตำบลในระดับต่ำ(บางครั้งและไม่เคยเลย) มีจำนวน 303 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.1 ประชาชนผู้ร่วมกิจกรรมนี้ในระดับปานกลางมีจำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.5 และประชาชนผู้ร่วมกิจกรรมนี้ในระดับสูง (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) มีจำนวน 94 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.3

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ในกิจกรรมการร่วมกำหนดแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม ประชาชนส่วนใหญ่ทำกิจกรรมนี้ในระดับที่ต่ำ

5) ประชาชนร่วมดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ขุนคอง ในระดับต่ำ (บางครั้งและไม่เคยเลย) มีจำนวน 281 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.9 ประชาชนผู้เข้าร่วมในกิจกรรมระดับปานกลางมีจำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.9 และประชาชนผู้เข้าร่วมในกิจกรรมนี้ในระดับสูง (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) มีจำนวน 110 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.1

ดังนั้นสรุปได้ว่า การร่วมดำเนินการตาม โครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ขุนคอง ประชาชนส่วนใหญ่เข้าร่วมในระดับต่ำ

6) ประชาชนทำหน้าที่เป็นผู้ประสาน รับเรื่องราว ร้องทุกข์ของประชาชนเพื่อเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ (บางครั้งและไม่เคยเลย) มีจำนวน 314 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.7 ประชาชนที่ทำหน้าที่ดังกล่าวในระดับปานกลางมีจำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.9 และประชาชนที่ทำหน้าที่ดังกล่าวในระดับสูง (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) มีจำนวน 77 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.3

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนยังทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานรับเรื่องราวร้องทุกข์เพื่อเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับต่ำ

7) ประชาชนให้ความร่วมมือต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองในระดับต่ำ (บางครั้งและไม่เคยเลย) มีจำนวน 236 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.2 ประชาชนที่ให้ความร่วมมือในระดับปานกลางมีจำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.6 และประชาชนที่ให้ความร่วมมือในระดับสูงมีจำนวน 152 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.2

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ประชาชนให้ความร่วมมือต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับต่ำ

8) ในกิจกรรมการประสานการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง เช่น กระจายข่าวต่างๆ สู่คนในชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมนี้ในระดับต่ำ (บางครั้งและไม่เคยเลย) มีจำนวน 240 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.5 ประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมในระดับปานกลาง มีจำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.3 และประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมในระดับสูง (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) มีจำนวน 131 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.1

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ในกิจกรรมการประสานการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง ประชาชนส่วนใหญ่ทำกิจกรรมนี้ในระดับต่ำ

9) การร่วมกิจกรรมของประชาชนตำบลในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น การติดตามความก้าวหน้าของโครงการต่างๆ ประชาชนส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมนี้ในระดับต่ำ (บางครั้งและไม่เคยเลย) มีจำนวน 279 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.5 ประชาชนผู้เข้าร่วมในกิจกรรมในระดับปานกลาง มีจำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 11 และประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมในระดับสูง (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) มีจำนวน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.7

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การร่วมกิจกรรมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ

10) การเข้ารับอบรมเรื่องทั่วไปที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัด ส่วนใหญ่ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมนี้ในระดับต่ำ (บางครั้งและไม่เคยเลย) มีจำนวน 313 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.5 ประชาชนผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมในระดับปานกลาง มีจำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 10 และประชาชนผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมในระดับสูง (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) มีจำนวน 65 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.5

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การเข้ารับอบรมเรื่องทั่วไปที่องค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองจัดส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมในระดับที่ต่ำ

11) การร่วมกิจกรรมของประชาชนในการเข้าร่วมงานหรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองจัด ประชาชนส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมนี้ในระดับต่ำ (บางครั้งและไม่เคยเลย) มีจำนวน 277 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.0 ประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมในระดับปานกลาง มีจำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.6 และประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมในระดับสูง (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) มีจำนวน 107 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.4

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การร่วมกิจกรรมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองในกิจกรรมการเข้าร่วมงานหรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองจัด ส่วนใหญ่เข้าร่วมในระดับต่ำ

12) การร่วมกิจกรรมของประชาชนในการร่วมฟังการประชุมของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง ประชาชนส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมนี้ในระดับต่ำ (บางครั้งและไม่เคยเลย) มีจำนวน 310 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.8 ประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมในระดับปานกลาง มีจำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.1 และประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมในระดับสูง (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) มีจำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.1

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การร่วมกิจกรรมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองในการร่วมฟังการประชุมของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ

13) การมาติดต่อราชการกับองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ (บางครั้งและไม่เคยเลย) มีจำนวน 300 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.4 ประชาชนผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนี้ในระดับปานกลางมีจำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 4 และประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ในระดับสูง (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) มีจำนวน 103 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.5

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ในการมาติดต่อราชการกับองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง ส่วนใหญ่มาติดต่อราชการกับองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับต่ำ

14) การไปเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง ประชาชนส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมนี้ในระดับสูง (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) มีจำนวน 236 ราย คิดเป็นร้อยละ

56.2 ประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมในระดับปานกลางมีจำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.9 และประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมในระดับต่ำ (บางครั้งและไม่เคยเลย) มีจำนวน 151 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.3

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการไปเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองประชาชนครึ่งหนึ่งเข้าร่วมกิจกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูง

15) การร่วมกิจกรรมของประชาชนในการมาร้องเรียนปัญหาต่างๆ ทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องส่วนรวม ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง การเข้าร่วมกิจกรรมนี้ของประชาชน ซึ่งเป็นการเข้าร่วมในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ (บางครั้งและไม่เคยเลย) มีจำนวน 363 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.4 ประชาชนผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมในระดับปานกลางมีจำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.5 และประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ในระดับสูง (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) มีจำนวน 34 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.1

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การร่วมกิจกรรมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองในการมาร้องเรียนปัญหาต่างๆ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ต่ำ

16) การร่วมกิจกรรมของประชาชนในการรวมกลุ่มเพื่อประท้วงองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองในกรณีที่บริหารงานไม่ดี การเข้าร่วมกิจกรรมการประท้วงของประชาชนส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ (บางครั้งและไม่เคยเลย) มีจำนวน 377 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.7 ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมแบบไม่เป็นทางการ ประชาชนผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนี้ในระดับปานกลาง มีจำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.1 และประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ในระดับสูง (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) มีจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.1

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การรวมกลุ่มเพื่อประท้วงองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง ส่วนใหญ่มีระดับการประท้วงในระดับต่ำ เพราะฉะนั้น อาจกล่าวได้ว่า ประชาชนไม่นิยมการแสดงออกทางการเมืองโดยการประท้วง และใช้การเรียกร้องต่อองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองแบบเป็นทางการมากกว่า

17) การรวมกลุ่มเรียกร้องเพื่อขอโครงการหรืองบประมาณ การเข้าร่วมกิจกรรมในการเรียกร้องของประชาชนส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ (บางครั้งและไม่เคยเลย) มีจำนวน 373 คิดเป็นร้อยละ 88.8 ประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ในระดับปานกลาง มีจำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.0 และประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ในระดับสูง (ทุกครั้งที่มีโอกาสและบ่อยครั้ง) มีจำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.3

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การรวมกลุ่มเรียกร้องเพื่อขอโครงการหรืองบประมาณ ประชาชนส่วนใหญ่มีการรวมกลุ่มเพื่อเรียกร้องในระดับต่ำ

ตารางที่ 23 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
คะแนน 17 - 28 การมีส่วนร่วมน้อย	208	49.5
คะแนน 29 - 57 การมีส่วนร่วมปานกลาง	205	48.8
คะแนน 58 - 85 การมีส่วนร่วมมาก	7	1.7
รวม	420	100

จากตารางที่ 23 พบว่า คะแนนการเข้าร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลขงอยู่ในระดับต่ำ จำนวน 208 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.5 รองลงมาคือ ระดับปานกลางมีจำนวน 205 คิดเป็นร้อยละ 48.8 และคะแนนการเข้าร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่สูงสุดมีเพียง 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.7

เพราะฉะนั้นจึงสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลขงยังอยู่ในระดับต่ำ การที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากๆ ต้องอาศัยการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองโดยองค์การบริหารส่วนตำบล และปลูกฝังจิตสำนึก และค่านิยม การมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับประชาชน

ตารางที่ 24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

เพศ	Mean	SD	จำนวน
ชาย	40.9136	16.3047	220
หญิง	35.8450	14.6925	200
รวม	38.5000	15.7448	420

ค่า df = 1 F = 11.119 Sig = .001

จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นถึง ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่านัยสำคัญ = 0.001 ค่า mean = 38.5000 จึงสรุปได้ว่าความแตกต่างทางเพศทำให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกัน โดยที่ประชาชนผู้ชายแสดง

ออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลดีกว่าผู้หญิง เพราะว่าประชาชนเพศชายมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ≈ 40.9136 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม แต่ประชาชนเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมทางการเมือง $= 35.8450$ ซึ่งน้อยกว่าค่าเฉลี่ยรวม

แต่ยังถือว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบล ยังอยู่ในระดับที่ต่ำ เพราะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมของการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบล

เพราะฉะนั้นการพิสูจน์นี้จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

อายุ	Mean	SD	จำนวน
18-24	35.4455	13.7517	101
25-34	41.9717	18.1588	106
35-41	40.7273	13.7721	99
42-72	36.0439	15.8390	114
รวม	38.5000	15.7448	420

ค่า df = 3

F = 4.691

Sig = 0.003

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งพบที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่านัยสำคัญ $= 0.003$ ซึ่งต่ำกว่า 0.05 และมีค่า mean (ค่าเฉลี่ย) ของกลุ่มอายุรวมกัน $= 38.5000$ จึงสรุปได้ว่า ประชาชนมีอายุที่ต่างกันทำให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกัน โดยที่ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 25.34 ปี มีค่าเฉลี่ย $= 41.9717$ และประชาชนอายุระหว่าง 35.41 ปี มีค่าเฉลี่ย $= 40.7273$ มีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลดีกว่าอายุระหว่าง 18.24 ปี มีค่าเฉลี่ย $= 33.44558$ และประชาชนอายุระหว่าง 42.72 ปี มีค่าเฉลี่ย $= 36.0439$ ซึ่งค่าเฉลี่ยน้อยกว่า mean จึงสรุปได้ว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันทำให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต่างกัน และการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมยังถืออยู่ในระดับต่ำ เพราะยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยรวมของการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบล

เพราะฉะนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ระดับการศึกษา	Mean	SD	จำนวน
ไม่เคยจบการศึกษาระดับใดเลย	22.1250	4.8287	16
ป.1-ป.6 (หรือเทียบเท่า)	39.4330	15.9539	194
ม.1-ม.6 (หรือเทียบเท่า)	39.2121	15.7722	132
อนุปริญญา (หรือเทียบเท่า)	34.9535	13.7528	43
ปริญญาตรี	42.4857	15.5684	35
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	-
รวม	38.5000	15.7448	420

ค่า df = 4

F = 5.938

Sig = .000

จากตารางที่ 26 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งพบว่ามีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่านัยสำคัญ = 0.000 ซึ่งต่ำกว่า 0.05 และค่า mean = 38.5000 จึงสรุปได้ว่า ประชาชนมีการศึกษาที่ต่างกันทำให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกัน ประชาชนที่ไม่เคยได้รับการศึกษามีค่าเฉลี่ย = 22.1250 และประชาชนที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญามีค่าเฉลี่ย = 34.9535 ซึ่ง กลุ่มประชาชนทั้ง 2 กลุ่มมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มระดับการศึกษารวมกัน

จึงอาจกล่าวได้ว่าประชาชนทั้ง 2 กลุ่มมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลต่ำ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับ ป.1 - ป. 6 ค่าเฉลี่ย = 39.4330 ประชาชนที่มีการศึกษาระดับ ม.1 - ม.6 มีค่าเฉลี่ย = 39.2121 และประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่ง มีค่าเฉลี่ย = 42.4857

เป็นที่น่าสังเกตว่า ประชาชนผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและสูงกว่าค่าเฉลี่ยของทุกระดับการศึกษา แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับ

องค์การบริหารส่วนตำบล จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล ยังอยู่ในระดับต่ำ

เพราะฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ระดับการศึกษาของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 27 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

อาชีพ	Mean	SD	จำนวน
นักเรียน นักศึกษา	33.0159	13.5557	63
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	41.9118	14.5651	34
เกษตรกร	42.8246	20.4670	57
ค้าขาย	41.0625	12.3119	64
รับจ้าง	39.7879	15.9870	165
แม่บ้าน	19.2000	1.6432	5
พนักงานบริษัท	27.1333	8.0256	15
ไม่มีอาชีพ	28.3636	7.2426	11
อื่นๆ	36.000	4.3818	6
รวม	38.5000	15.7448	420

ค่า $df = 8$

$F = 4.885$

$Sig = 0.000$

จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่า n สำคัญ $= 0.000$ ต่ำกว่า 0.05 และค่า mean ของกลุ่มอาชีพรวมกัน $= 38.500$ จึงสรุปได้ว่าอาชีพของประชาชนที่แตกต่างกันทำให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต่างกัน

นักเรียน นักศึกษา แม่บ้าน พนักงานบริษัท และกลุ่มผู้ไม่มีอาชีพอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมของกลุ่มอาชีพ ซึ่งบ่งบอกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่น้อยกว่ากลุ่มประชาชนที่รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เกษตรกรและรับจ้าง ซึ่งพวกนี้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ค่าเฉลี่ยรวมของกลุ่มอาชีพ กลุ่มเกษตรกรเป็นกลุ่มมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การ

บริหารส่วนตำบลมากที่สุดเพราะมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด สรุปรวมประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับที่ต่ำ

เพราะฉะนั้น อาจกล่าวได้ว่า กลุ่มอาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 28 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

รายได้ของประชาชน	Mean	SD	จำนวน
ต่ำกว่า 3,000 บาท	35.7828	16.3618	221
3,001-6,000 บาท	41.7868	13.4310	136
6,001-9,000 บาท	43.3333	17.9364	36
9,001-12,000 บาท	38.0000	11.1098	8
สูงกว่า 12,000 บาท	37.6316	15.8787	19
รวม	38.5000	15.7448	420

ค่า df = 4

F = 4.110

Sig = 0.003

จากตารางที่ 28 แสดงให้เห็นถึง ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งพบว่ามีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่า n สำคัญ = 0.003 ต่ำกว่า 0.05 และค่า mean ของกลุ่มรายได้รวมกัน = 38.5000

จึงสรุปได้ว่ารายได้ของประชาชนที่ต่างกันทำให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต่างกัน โดยที่กลุ่มรายได้ 3,001-6,000 บาท และกลุ่มรายได้ 6,001-9,000 บาท มีค่าเฉลี่ย = 41.7868, 43.3333 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่า mean จึงอาจกล่าวได้ว่าประชาชนทั้ง 2 กลุ่มนี้มีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบล ดีกว่ากลุ่มรายได้ที่ 1 และกลุ่มรายได้สุดท้าย แต่ก็ยังถือว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับต่ำ เพราะมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า ค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ที่มีรายได้ 6,001-9,000 บาท มีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับที่ดีกว่ากลุ่มรายได้อื่นเพราะเกิดจากที่รายได้มากพอสมควรและพอมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบล

เพราะฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการดำรงตำแหน่งในหมู่บ้านกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

การดำรงตำแหน่งในหมู่บ้าน	Mean	SD	จำนวน
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	61.4286	9.1989	7
คณะกรรมการหมู่บ้าน	49.1471	11.2064	34
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/สารวัตรกำนัน	43.8000	13.4891	10
ผู้ทรงคุณวุฒิ	65.4000	4.7223	5
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	55.2500	10.2129	20
ไม่มีตำแหน่งใดๆ	35.5349	11.0289	43
รวม	38.5000	15.7448	420

ค่า $df = 6$

$F = 16.7825$

$Sig = 0.000$

จากตารางที่ 29 แสดงให้เห็นถึง ความสัมพันธ์ระหว่างการดำรงตำแหน่งในหมู่บ้านกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งพบว่ามีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $= 0.000$ ต่ำกว่า 0.05 ค่า $mean = 38.5000$

จึงสรุปได้ว่า ผู้ที่ดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ผู้ทรงคุณวุฒิ สมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับที่คิดว่าประชาชนผู้ที่ไม่มีตำแหน่งใด ๆ มีค่าเฉลี่ย $= 35.5349$ ต่ำกว่าค่า $mean$

เป็นที่สังเกตว่า กำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าเฉลี่ย $= 61.4286, 65.4000, 55.2500$ สูงกว่าค่า $mean$ และสูงกว่าค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถบอกได้ว่าประชาชน 3 กลุ่มนี้มีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบล ในระดับที่สูง อาจเป็นเพราะว่าเป็นคนที่อยู่ในสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีส่วนร่วมทางการเมืองกับ

องค์การบริหารส่วนตำบล และดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับสูง และยังเป็นผู้นำชุมชนและเป็นตัวแทนของชุมชนในการรับข้อเรียกร้อง เพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาต่อไป

เพราะฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่า การดำรงตำแหน่งในหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 30 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งในหมู่บ้านกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งในหมู่บ้าน	Mean	SD	จำนวน
อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.)	20.1333	3.3706	30
กลุ่มสมาชิกอาชีพนัก	18.2529	4.4701	87
กลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเกษตร	19.3273	3.8057	55
ลูกเสือชาวบ้าน	17.5000	8.6603	4
กลุ่มแม่บ้าน	18.4000	3.7782	65
กลุ่มออมทรัพย์	18.7083	2.6943	24
กลุ่มเยาวชน	14.5672	5.9702	67
กลุ่มผู้สูงอายุ	17.7000	7.1810	10
อื่นๆ	17.0000	3.7033	8
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มใดๆ	15.3429	5.1044	70
รวม	17.4595	4.9528	420

ค่า $df = 9$

$F = 7.377$

$Sig = 0.000$

จากตารางที่ 30 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งในหมู่บ้านกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่า n สำคัญ = 0.000 ต่ำกว่า 0.05 มีค่า mean ของกลุ่มสมาชิกที่จัดตั้งในหมู่บ้านรวมกัน = 38.5000

จึงสรุปได้ว่ากลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ค่าเฉลี่ย = 20.1333 กลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ค่าเฉลี่ย = 19.3273 กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน ค่าเฉลี่ย = 17.5000 กลุ่มแม่บ้าน ค่าเฉลี่ย = 18.4000 และกลุ่มออมทรัพย์ ค่าเฉลี่ย = 18.7083 มีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหาร

ส่วนตำบลที่ดีกว่า กลุ่มสมาชิกฌาปนกิจ กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ และผู้ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มใด เพราะค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าค่า mean

กลุ่มสมาชิกสหกรณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลดีกว่ากลุ่มอื่นแต่ยังถือว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับต่ำ เพราะว่า ค่าเฉลี่ยน้อยกว่า ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับประชาชน

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาตามกลุ่มต่าง ๆ มองเห็นว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มในหมู่บ้านที่ต่างกันทำให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับที่แตกต่างกันด้วย

จึงถือได้ว่า การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มจัดตั้งในหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

4.2. ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ประชาชน ผู้นำชุมชน ข้าราชการที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ และข้าราชการที่เข้ามาประสานงานหรือเข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่ ดังนี้

ผู้นำชุมชน

- นายเลิศ ปันใจดี	กำนันตำบลขุนคง
- นายสุวรรณ โปธิ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่
- นายประเสริฐ พันธุสา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่
- นายทองคำ ทอนทะษร	ผู้ใหญ่บ้านหมู่
- นายบุญชัย พันธุศาสตร์	สมาชิกสภา อบต.ขุนคง
- นายสมพล มะจันทร์	สมาชิกสภา อบต.ขุนคง
- นายเพชร ไชยมงคล	สมาชิกสภา อบต.ขุนคง
- นายประพันธ์ จันทร์ดี	คณะกรรมการหมู่บ้าน
- นายหมื่น คำวงศ์	คณะกรรมการหมู่บ้าน
- นางอัญชัน ต้นจ้อย	ประธานแม่บ้านตำบลขุนคง

ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่

- นางนیرชา สมถวิล	พนักงานส่วนตำบล
- นายนิรันดร์ ปัญญาสืบ	พนักงานส่วนตำบล
- นางบังอร สุวรรณ	หัวหน้าสถานีอนามัยตำบลขุนคง

ทุกคนแบ่งหน้าที่กันแล้วแต่ว่าจะสามารถช่วยในด้านใดได้บ้าง เช่น ผู้ชายก็จะเป็นด้านแรงงาน ส่วนผู้หญิงหรือแม่บ้านก็จะเป็นเรื่องของการต้อนรับ กลุ่มผู้เฒ่าผู้แก่จะเป็นในส่วนของการให้คำแนะนำหรือเป็นที่ปรึกษา ฯลฯ ผู้ให้สัมภาษณ์มองว่า การที่ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนนั้น เพราะยังเป็นสังคมชนบทที่ยังมีการช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกันอยู่ ประกอบกับมีความสัมพันธ์ในลักษณะของเครือญาติ ทำให้การเข้าร่วมงานหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นจากความสำนึกที่จะทำให้ชุมชนของตนดีขึ้น

ข้าราชการที่เข้ามาปฏิบัติงานและประสานงานในพื้นที่ มีความเห็นว่าประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนมาก จากการสังเกตเวลาที่ถูกเชิญมาร่วมงานหรือกิจกรรมที่ชุมชนจัดจะเห็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจที่จะทำงานให้ดีที่สุดทุกคนเห็นว่ากิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งที่ทุกคนได้รับประโยชน์ ดังนั้นจะต้องมีส่วนร่วมเป็นการทำเพื่อประโยชน์ของตนเองและส่วนรวม นอกจากนี้ยังเกิดจากความรักในชุมชนของตนเอง ประกอบกับเป็นการเข้าร่วมงานด้วยความสมัครใจซึ่งเกิดจากความผูกพัน

4.2.2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้นำชุมชน ในการเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ประชาชนยังเข้าร่วมน้อย แต่ก็ยังคิดว่าเมื่อสมัยเป็นสภาตำบล การเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนยังเป็นแบบเข้าร่วมตามที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลให้มา หรือว่าผู้นำขอความร่วมมือให้มา ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องส่วนตัวหรือส่วนรวมประชาชนยังคง ต้องสอบถามกับผู้นำหรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลก่อน กรณีดังกล่าวอาจสืบเนื่องจากความไม่แน่ใจว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายหรือต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมหรือไม่ ซึ่งก็เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการปกครองนี้ นอกจากนี้ก็ยังคงคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานราชการ มีข้าราชการเป็นผู้ปฏิบัติงานจึงยังมองว่าราชการเป็นผู้มีบทบาทในองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มองว่าในอนาคตเมื่อประชาชนคุ้นเคยและเข้าใจการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแล้วก็จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นในตอนนี้อ้องค์การบริหารส่วนตำบลจึงต้องเป็นผู้ที่กำหนดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตามนโยบายหรือแนวทางที่ถูกส่งลงมา จึงทำให้เมื่อมีกิจกรรมที่้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้จัด ประชาชนยังให้ความสนใจน้อย ทั้งนี้ก็คงเป็นเพราะยังขาดความรู้สึกรู้จักว่าองค์การบริหารส่วนตำบลก็เป็นของประชาชนทุกคน

ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดให้ความเห็นเหมือนกันว่าประชาชนยังเข้ามีส่วนร่วมในองค์การบริหารส่วนตำบลน้อย เห็นได้จากเวลาจัดกิจกรรมก็เข้าร่วมน้อย ต้องบังคับหรือให้ผู้นำเป็นผู้สั่งถึงจะมา เป็นที่น่าสังเกตว่าหากเป็นเรื่องที่ตนเองเดือดร้อน จะรู้ได้ทันทีว่าองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องเป็นผู้ช่วยเหลือ แต่การมาขอความช่วยเหลือก็ยังไม่เคยมาบอกที่องค์การบริหารส่วนตำบลด้วยตนเอง ต้องผ่านผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เหตุผลในการที่ประชาชนยังไม่เข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงนั้นอาจเป็นเพราะไม่รู้ไม่เข้าใจหรือกลัว จึงต้องให้ตัวแทนเป็นผู้ประสานงานให้ ซึ่งบางครั้งเป็นข้อเสียที่ทำให้ไม่ทราบถึงความต้องการที่แท้จริง หรือไม่ก็ไม่รู้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ข้าราชการที่เข้ามาปฏิบัติงานและประสานงานในพื้นที่ เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ได้เข้ามาอยู่ในพื้นที่ตลอด อาจจะไม่สามารถให้คำตอบที่แน่ชัดได้ แต่จากการสังเกตจากการเข้าร่วมงานหรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัด ประชาชนยังมีส่วนร่วมน้อย ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์มองว่าประชาชนจะเข้าร่วมมากหรือน้อยไม่สำคัญ ที่สำคัญคือทำอย่างไรองค์การบริหารส่วนตำบลจะทำให้ประชาชนรู้ว่าตนเองเป็นเจ้าขององค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการบริหารงาน ทำให้ประชาชนอยากเข้าร่วมในกิจกรรมอย่างสมัครใจเหมือนที่ประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมชุมชน เพราะถ้าสามารถทำให้ประชาชนรู้สึกอยากมีส่วนร่วมได้เอง โดยไม่ได้เกิดจากการบังคับ ถือเป็นความสำเร็จในระยะยาวที่จะเกิดกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.3. ผลการวิจัยจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

เนื่องจากผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ จึงทำการวิจัยจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมชุมชนและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง สามารถสรุปได้ดังนี้

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมชุมชน จากการที่ผู้วิจัยได้เข้าร่วมงานและกิจกรรมที่ประชาชนในชุมชนจัดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมส่วนรวมหรือกิจกรรมส่วนบุคคล ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมมาก ทุกคนไปช่วยเหลือกัน โดยไม่ต้องมีการบอกกล่าวอย่างเป็นทางการ

เมื่อมีงานคนในชุมชนจะรู้แทบทุกหลังคาเรือน ทั้งนี้คงเป็นเพราะชาวบ้านยังอยู่กันแบบพึ่งพากัน บ้านแต่ละหลังสามารถเดินไปมาหาสู่กันได้

ในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นก็มึลักษณะของการไปช่วยงาน จากการสังเกตเมื่อจะมีงานเกิดขึ้นวันไหนก่อนหน้านั้นก็จะมีการเตรียมงานล่วงหน้าอย่างน้อยหนึ่งวัน ทุกคนก็จะไปช่วยกัน และเมื่อถึงวันงานก็ยังคงไปช่วยอีก หลังจากงานเสร็จก็ช่วยกันเก็บของต่าง ๆ ไม่มีการจ้างหรือให้เงิน แต่จะเป็นลักษณะของการมาช่วยด้วยใจ เท่าที่สังเกตบางครั้งมีงานหรือกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมส่วนรวมและกิจกรรมหรืองานส่วนตัว ชาวบ้านก็จะต้องไปช่วยทั้งสองงานไม่ได้เลือกเฉพาะงานส่วนรวมเท่านั้น บางครั้งการร่วมกิจกรรมอาจจะทำให้เสียเวลาหรือเสียรายได้แต่ชาวบ้านก็ไม่ได้ถือเป็นเรื่องสำคัญ เพราะสังเกตจากเมื่อมีงานก็มีการหยุดทำงานเพื่อมาร่วมกิจกรรมซึ่งทุกหมู่บ้านเหมือนกันหมดที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากผู้วิจัยทำงานอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง ทำให้สามารถเห็นถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลว่ามีมากน้อยเพียงใด และองค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วมกิจกรรมที่ประชาชนในชุมชนจัดขึ้นมากน้อยเพียงใด จากการสังเกตพบว่าประชาชนยังเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองน้อย กิจกรรมในหลาย ๆ ด้านที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นได้รับการตอบรับค่อนข้างน้อย ทั้งนี้สาเหตุสำคัญคือ กิจกรรมที่จัดขึ้นไม่ได้เกิดจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง องค์การบริหารส่วนตำบลยังคงทำตามนโยบายและหนังสือสั่งการอยู่ เช่น หากเรื่องใดประชาชนต้องเข้ามีส่วนร่วมตามนโยบายก็จะปฏิบัติตามนั้น ทั้งนี้ก็ไม่ใช่สาเหตุจากองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทำตามนโยบายเพียงอย่างเดียว แต่ก็เนื่องจากประชาชนยังไม่ได้เข้ามาสัมผัส หรือเรียนรู้การปกครองรูปแบบนี้เท่าที่ควร รู้แต่ว่ามีองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในพื้นที่ แต่ไม่รู้ว่าคุณเองต้องเข้ามามีส่วนร่วม

จากการสังเกตพบว่าประชาชนมีการพูดถึงการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือบางครั้งเมื่อมีโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลไปลงในหมู่บ้านก็จะออกมาดูว่ากำลังทำอะไร แต่ก็ไม่ได้เข้ามาสอบถามรายละเอียดหรือข้อมูลใด ๆ ปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของผู้นำและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เท่าที่สอบถามก็จะได้รับคำตอบคล้ายกันว่า ไม่กล้าถามเพราะรู้ว่าตนเองมีความรู้ที่น้อย และถือว่าเป็นงานของราชการไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยว

ในส่วนของการปฏิสัมพันธ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคองนั้น ประชาชนจะมาติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง เฉพาะกรณีที่เป็นเรื่องมาขอรับบริการในลักษณะที่เป็นเรื่องส่วนตัว เช่น การมาเสียภาษี การมาติดต่อก่อนอนุญาตก่อสร้างอาคารเพื่อที่จะได้บ้านเลขที่ หาก

เป็นเรื่องของส่วนรวมส่วนใหญ่จะเป็นผู้นำหรือสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้มาสอบถามรายละเอียดในเบื้องต้นก่อน

สำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชนคอง เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่า การมีส่วนร่วมในทางการเมืองหรือในกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ไม่เพียงแต่ประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล แต่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนเมื่อชุมชนมีกิจกรรมต่าง ๆ จากการสังเกตพบว่า กิจกรรมของชุมชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะเข้าไปมีส่วนร่วมนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมในลักษณะที่กิจกรรมส่วนรวมหรือเป็นกิจกรรมที่หน่วยงานในตำบล เช่น โรงเรียน สถานีอนามัย วัด ฯลฯ เป็นผู้จัด ในกรณีที่หน่วยงานในตำบลเป็นผู้จัดกิจกรรมและกิจกรรมดังกล่าวมีความสอดคล้องหรือเป็นกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำลังจะดำเนินการก็จะมีประสานความร่วมมือกัน นอกจากนี้การร่วมกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นลักษณะการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรม โดยหมู่บ้านที่ได้รับงบประมาณจะเป็นผู้จัดงานนั้นทุกอย่าง องค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นตัวกลางในการประสานงานกรณีที่ต้องมีการติดต่อกับหน่วยงานราชการ นอกจากกิจกรรมดังกล่าวที่องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าร่วมแล้ว ยังมีกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบล (สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล) เข้าร่วมโดยที่ไม่ได้เป็นงานหรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนงบประมาณ ได้แก่ งานศพ งานทอดกฐิน ทอดผ้าป่า งานประเพณีต่าง ๆ ที่แต่ละหมู่บ้านจัดขึ้นจากความร่วมมือของชาวบ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่จะต้องเข้าร่วมงาน ซึ่งการร่วมงานจะเป็นการไปร่วมในพิธีการไม่ได้ไปร่วมทำกิจกรรม เป็นการร่วมงานในฐานะที่เป็นองค์กรท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน แต่สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากจะเข้าร่วมในพิธีการแล้วก็ต้องช่วยทำกิจกรรมหรือเตรียมงานต่าง ๆ ในฐานะเป็นบุคคลที่ประชาชนเลือกให้เป็นตัวแทน

ดังนั้นจากการสังเกต ในส่วนของการเข้าร่วมงานในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถสรุปได้ 2 ประเด็น คือ

- 1) การร่วมกิจกรรมในลักษณะที่เป็นกิจกรรมที่สำคัญและเป็นกิจกรรมส่วนรวม องค์การบริหารส่วนตำบลจะโดยเข้าร่วมในส่วนของพิธีการ ยังไม่ได้เข้ามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหรือการจัดงาน
- 2) ในกรณีที่ชุมชนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล การเข้าร่วมกิจกรรมจะเป็นในลักษณะของการเป็นผู้จัดงานร่วมกับหมู่บ้านหรือหน่วยงานนั้น โดยองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นผู้ประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือต้องมีการติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ